

УДК 343.985.3 (477)

DOI <https://doi.org/10.32782/yuv.v1.2025.14>**В. Пчолкін,**

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального процесу,
криміналістики та експертології
Харківського національного університету внутрішніх справ

О. Федосова,

доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
з проблем правового забезпечення діяльності
поліції та протидії злочинності
Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вступ. В умовах воєнного стану одним із найважливіших завдань правоохоронних органів є виявлення всіх епізодів злочинів і осіб, причетних до їх вчинення. В ході розслідування злочинів, перш за все, слід визначитись в напрямках збирання великого масиву доказів, які мають бути беззаперечними під час розгляду кримінального провадження у суді. Отже, цілком очевидно, що, окрім базових силових завдань щодо відсічі збройній агресії, «неабиякої значущості набуває забезпечення комплексної, повної та адекватної правової реакції на вчинювані в ході збройного конфлікту воєнні злочини і пов'язані з війною кримінальні правопорушення, їх якісне розслідування, гарантування ефективного захисту прав і свобод людини і громадянина, інтересів держави, українського суспільства, людства і міжнародного правопорядку» [1, с. 6].

Вказані завдання обумовлюють вибір напрямів та засобів виявлення та документування доказів злочинної діяльності. Такі докази можуть бути отримані в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НСРД). Виявлення та фік-

сація таких доказів є вкрай важким та водночас небезпечним процесом, адже сама фізична присутність правоохоронців для отримання доказів поблизу місць проведення бойових дій має бути забезпечена безпекою для їхнього життя та здоров'я, що здійснити вкрай важко. Тому, з'ясування та дослідження сутності, змісту завдань та напрямів застосування НСРД у кримінальних провадженнях щодо вчинених злочинів в умовах воєнного стану набуває особливого практичного значення, виступаючи тією основою, яка дозволяє визначати їх оптимальність і напрями використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні науковці зробили значний внесок у розв'язання теоретичних та практичних завдань використання НСРД у ході досудового розслідування злочинів. Питання їх застосування, зокрема, в умовах воєнного стану, досліджували вітчизняні вчені: О. В. Алексеев, І. М. Вигівський, М. Л. Грібов, В. А. Журавель, Д. М. Куделя, О. В. Лазукова, М. А. Погорецький, А. О. Потильчак, Д. М. Сафаров, Д. Б. Сергеева, С. Р. Тагієв,

І. В. Хоменко, К. О. Чаплинський, К. П. Шевчишена, В. М. Шевчук та інші. В науковій літературі висвітлені: поняття, сутність та правові засади та підстави проведення НСРД [2, с. 138; 3, с. 157]; специфічні правовідносини, що виникають в ході їх проведення [4 ; 5, с. 183]; порядок використання результатів НСРД у кримінальному судочинстві [6, с. 37] та інші питання.

В сучасних наукових дослідженнях зазначається, що для виконання завдань кримінального провадження в умовах воєнного стану доцільним є проведення перш за все таких НСРД, які надають можливість встановити осіб, причетних до вчинення злочинів та задокументувати їх протиправну діяльність, а також виявити речові докази і свідків. Види НСРД і напрями їх застосування обумовлені слідчою ситуацією, що складається на певному етапі розслідування, а також можливість отримання значимої для кримінального провадження доказової інформації. Для виконання завдань розслідування злочинів за цими параметрами необхідно визначити найбільш доцільні для проведення в таких випадках негласні слідчі (розшукові) дії.

Як слушно з цього приводу зазначають І. М. Вигівський та І. В. Хоменко, в ході розслідування злочинів в умовах воєнного стану найбільш доцільно проводити «у певних ситуаціях: аудіо, відео-контроль особи; зняття інформації з електронних комунікаційних мереж – контроль за телефонними розмовами, зняття інформації з каналів зв'язку; установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу); спостереження за особою в публічно доступних місцях» [7, с. 68; 8, с. 50].

Аналіз проведених за останні роки наукових досліджень показав, що існуючі проблеми в діяльності слідчих та оперативних підрозділів певною мірою обумовлені недостатньою розробкою алгоритмів дій слідчого щодо розв'язання завдань досудо-

вого розслідування та визначення видів і напрямів застосування НСРД з метою виявлення і фіксації доказів вчинення злочинів в умовах воєнного стану.

Метою статті є висвітлення проблемних питань проведення НСРД в ході розслідування злочинів з урахуванням визначення завдань та напрямів їх застосування з метою виявлення та фіксації доказів, а також надання дієвих практичних рекомендацій щодо специфіки їх проведення в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу.

У юридичній літературі поняття «завдання» досить широко застосовується у наукових дослідженнях та практичній діяльності, оскільки об'єктом дослідження криміналістики є достатньо специфічна галузь людської діяльності – здійснення розслідування злочинів. Разом з тим слід зазначити, що власне поняття «завдання» найчастіше застосовується у словосполученні «слідче завдання» чи «криміналістичне завдання». У багатьох випадках воно визначається як питання, що виникло у процесі розслідування, яке потрібно вирішувати або слідчому особисто, або за допомогою експерта, інших служб чи осіб» [9, с. 270–271]. В етимологічному значенні «завдання» визначається як: 1) питання, що розв'язується обчисленнями за певною умовою; 2) проблема, що підлягає аналізу та розв'язанню; 3) одна чи більше послідовних команд; 4) доручення, завдання» [10, с. 338]. У криміналістичній науці активно підтримано розподіл завдань розслідування на стратегічні й тактичні [11, с. 211–215]. До стратегічних (загальних) науковці відносять завдання кримінального судочинства, визначені в КПК України та відомчих нормативно-правових актах [12; 13]. На думку Р. Л. Степанюка, такі завдання: «...являють собою загальні цілі, які повинні вирішуватись при розслідуванні будь-якого злочину. Тобто стратегічні завдання розсліду-

вання мають визначатися безвідносно до певних видів і груп злочинів, адже є загальними орієнтирами, як у науковій діяльності щодо формування методичних рекомендацій, так і в роботі слідчого за будь-якою конкретною справою. Їх правильніше іменувати саме стратегічними, а не загальними» [14, с. 190].

З цього приводу В. А. Журавель зазначає, що «можливість поділу завдань розслідування на стратегічні і тактичні не викликає сумнівів, а отже, і необхідності диференціації засобів їхнього вирішення, оскільки між завданнями і засобами їх розв'язання існує логічний зв'язок» [15, с. 314].

Серед ефективних засобів вирішення завдань з отримання доказової інформації при розслідуванні злочинів в умовах воєнного стану є негласні слідчі (розшукові) дії, які згідно з положеннями ст. 246 КПК України проводяться щодо підозрюваного чи іншої особи, якщо лише в результаті їх проведення є можливість отримати відомості про злочин і особу, яка його вчинила, чи встановити обставини, що мають значення для досудового розслідування [12].

Для виконання завдань досудового розслідування злочинів, вчинених в умовах воєнного стану, однією з найбільш розповсюджених НСРД є зняття інформації з електронних комунікаційних мереж (ст. 263 КПК України), що «полягає у проведенні із застосуванням відповідних технічних засобів спостереження, відбору та фіксації змісту інформації, яка передається особою та має значення для досудового розслідування, а також одержанні, перетворенні і фіксації різних видів сигналів, що передаються каналами зв'язку» (ч. 3 ст. 263 КПК України) [16].

Для з'ясування вибору тактичних прийомів та напрямів застосування зазначеної НСРД треба проаналізувати протиправну діяльність особи або групи осіб, що становлять опера-

тивний інтерес, зважаючи на характер її злочинної діяльності, манеру поведінки та дотримання конспірації тощо. В умовах дії воєнного стану це можуть бути особи, які усвідомлено співпрацюють із окупаційною цивільною чи військовою владою. Доцільність проведення зняття інформації з електронних комунікаційних мереж для документування їх злочинної діяльності обумовлена тим, що вони знаходяться на території України і використовують для спілкування засоби зв'язку, що діють на підконтрольних уряду України територіях, що надає можливість отримання доказів їх протиправної діяльності.

Іншим, ефективним напрямом отримання доказів в сучасних кримінальних провадженнях, є зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264 КПК України). Пошук, виявлення і фіксація відомостей, що містяться в електронній інформаційній системі, а також отримання таких відомостей без відома її власника, володільця або утримувача може здійснюватися на підставі ухвали слідчого судді, якщо є відомості про наявність інформації в електронній інформаційній системі, що має значення для певного досудового розслідування.

Слід звернути увагу на те, що правоохоронні органи мають право збирати будь-яку інформацію, якщо це передбачено законом, а також накопичувати безособову відкриту інформацію. У цьому випадку стає в нагоді норма ч. 2 ст. 264 КПК України, в якій наголошується, що «не потребує дозволу слідчого судді здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або її частини, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту» [12]. Цей напрямок документування дозволяє «виконувати завдання кримінального провадження щодо збору доказів злочинної діяльності з боку:

представників військово-політичного керівництва РФ; вищого командного складу збройних сил РФ, осіб, відповідальних за ведення бойових дій на території України (командувачі армій, командувачі військових угруповань, командувачі окремих військових загонів спеціального призначення, командири дивізій, командири бригад, начальники штабів та інші); військово-службовців збройних сил РФ (офіцери середнього та молодшого складу, прапорщики, сержанти, солдати та інші), а також представників незаконних збройних формувань і приватних військових компаній» [17, с. 72].

До найбільш значної категорії воєнних злочинців відносять військових – комбатантів, які входять до складу збройних сил країни-агресора і беруть безпосередню участь у військових діях. При цьому вони вчиняють воєнні злочини, знаходячись у зоні бойових дій на окупованій території України. Вказані особи можуть бути причетні до вчинення: умисних вбивств; тяжких тілесних ушкоджень; катування; незаконного позбавлення волі або викрадення людини; захоплення заручників; розстрілу полонених тощо. Найчастіше інформація про такі злочини публікуються в соціальних мережах. Водночас, є випадки, коли інформація надходить безпосередньо від українських військових підрозділів та спецслужб. Отже, якщо раніше значна частина оперативної значущої інформації добувалася правоохоронними органами з використанням негласних оперативних та оперативно-технічних заходів, то сьогодні можна спостерігати збільшення ролі розвідки з відкритих джерел (OSINT) [18].

С. Р. Тагієв звертає увагу на те, що «під час терористичних актів і бойових дій збільшується кількість переговорів різними каналами радіозв'язку, польотів безпілотних летальних апаратів, що керуються дистанційно, і часто бойові заряди приводяться в дію за допомогою мобільних теле-

фонів. Природно, що для встановлення місцезнаходження даних радіоелектронних засобів необхідно оперативно реагувати» [19, с. 90–97]. Тому, в ході розслідування воєнних злочинів, вкрай важливим є виявлення радіоелектронних засобів та інших радіовипромінювальних пристроїв, активованих у мережах операторів рухомого (мобільного) зв'язку, які територіально та часом активування знаходилися в зоні вчинення воєнного злочину, або встановлення осіб, яким належать зазначені засоби і пристрої. Така НСРД як установа встановлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу), передбачена ст. 268 КПК України [12].

Необхідність проведення радіорозвідки, зумовлена тим, що вона забезпечує отримання даних, які сприяють оперативному розшуку особи, підозрюваної у причетності до вчинення воєнного злочину, за рахунок встановлення місцезнаходження її персональної радіостанції стільникового радіозв'язку (тобто мобільного телефону). Важливість проведення цієї дії дозволяє також у ході досудового розслідування вирішити розшукове завдання щодо встановлення факту знаходження у певному місці та часі конкретної особи, якій належить або у якій знаходиться в користуванні радіоелектронний засіб та інший радіовипромінювальний пристрій, активований у мережі оператора рухомого (мобільного) зв'язку. Безпосереднє виконання цього завдання здійснюється із застосуванням спеціальних технічних засобів спеціалістами уповноважених оперативних підрозділів. Вказані заходи доцільно проводити за напрямом виявлення та документування діяльності диверсійно-розвідувальних груп, терористів, тобто осіб, які є виконавцями силових (військових) дій на території України. В ході виявлення вказаних злочинців, як зазначає С. Р. Тагієв, «є необхідність визначити їх особистості, місцезна-

ходження, конкретні терористичні, диверсійні дії – для чого необхідно основні зусилля звертати на виявлення фактів незаконного обігу зброї, боєприпасів і вибухових речовин; радіопереговори між цими групами та їх членами; відслідковування переміщення осіб, що викликають оперативний інтерес» [19, с. 95].

Інформація отримана в процесі проведення радіорозвідки дозволяє висувати слідчі версії відносно причетності певних осіб до протиправної діяльності. З метою їх відпрацювання плануються і проводяться інші різновиди НСРД, що дозволяють отримати доказову інформацію про причетність вказаних осіб до вчинення злочинів [20, с. 247].

Іншим напрямом документування та фіксації доказів злочинної діяльності є застосування під час розслідування злочинів в умовах воєнного стану такої НСРД як спостереження за особою, річчю або місцем. Вказана НСРД передбачена ст. 269 КПК України. Цією нормою передбачено, що «для пошуку, фіксації і перевірки під час досудового розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину відомостей про особу та її поведінку або тих, з ким ця особа контактує, або певної речі чи місця у публічно доступних місцях може проводитися візуальне спостереження за зазначеними об'єктами або візуальне спостереження з використанням відеозапису, фотографування, спеціальних технічних засобів для спостереження» [12]. Слід зазначити, що візуальне спостереження в умовах воєнного стану має свої особливості, які залежать від: досвіду злочинної діяльності конкретного об'єкта спостереження; володіння інформацією щодо форм та методів роботи оперативних підрозділів правоохоронних органів; особистих емоційно-психологічних якостей особи. В процесі проведення даної НСРД отримується інформація відносно: осіб, причетних до злочинної діяльності, їх перебування в міс-

цях вчинення терористичних актів, ракетних обстрілів критичної інфраструктури, способу життя та поглядів підозрюваних; підтвердження фактів передачі інформації представникам ФСБ та ГРУ РФ, а також виявлення та ідентифікації інших осіб, причетних до вчинення злочинів.

В окремих випадках вважаємо доцільним проведення аудіо-, відеоконтролю особи (ст. 260 КПК України) [12]. Завданням проведення цієї НСРД є фіксація та обробка із використанням технічних засобів розмов цих осіб без їх відома або інших звуків, рухів, дій, пов'язаних з їх діяльністю або місцем перебування, виявлення слідів та ознак злочинів, негласного огляду предметів, матеріалів і документів, документування та фіксації знайдених слідів за допомогою технічних засобів. Проведення аудіо-, відеоконтролю особи передбачає встановлення безпосереднього, електронного або комплексного звукового чи відеографічного контролю за підозрюваною особою і здійснення фіксації дій, подій, становища, з метою отримання відомостей про ознаки діяльності особи, її зв'язки з іншими особами, маршрути пересування, місця зберігання чи переховування знарядь злочину, предметів злочинного посягання та отримання іншої інформації, яка має значення для кримінального провадження і може бути використана слідчим, прокурором під час досудового розслідування.

Водночас, необхідно зазначити, що передувати здійсненню аудіо-, відеоконтролю особи може проведення окремих заходів під час здійснення іншої НСРД – обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, в результаті таємного проникнення до яких можуть бути встановлені приховано технічні засоби аудіо-, відеоконтролю особи (п. 5 ч. 1 ст. 267 КПК України). Про це обов'язково має бути зазначено у протоколі відповідної НСРД. Мета негласного проникнення може бути

пов'язана також зі встановленням наявності у підозрюваних осіб зброї та вибухівки, що свідчить про можливість їх причетність до підготовки терористичних актів та інших воєнних злочинів.

У місцях ймовірного перебування або появи осіб, які підозрюються у вчиненні воєнних злочинів, доцільним є проведення аудіо-, відеоконтролю місця (ст. 270 КПК України), з метою фіксації інформації, що може бути використана у доказуванні в ході досудового розслідування [12]. Проведення вказаної НСРД здійснюється шляхом встановлення спеціальних технічних засобів у публічно доступних місцях за наявності відомостей про те, що розмови і поведінка осіб у цьому місці, а також інші події, що там відбуваються, мають значення для кримінального провадження. Як свідчать матеріали практики, проведенню НСРД передуює отримання інформації про підготовку, час і місце вчинення чергового епізоду злочину, пов'язаного з підпалами військового автотранспорту, трансформаторних підстанцій, що забезпечують рух залізничних ешелонів із військовою технікою та боєприпасами, мінування та підриву об'єктів енергосистеми, державних установ тощо. В таких випадках завданням зазначеної НСРД може бути створення умов для проведення тактичних операцій із затриманням злочинців «на гарячому».

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що підвищення ефективності виявлення та розслідування злочинів в умовах воєнного стану, залежить від розуміння специфічних завдань та напрямів застосування НСРД, визначення найбільш доцільних напрямів виявлення та документування злочинної діяльності, налагодженої взаємодії слідчих та оперативних підрозділів правоохоронних органів, із залученням спроможностей кіберполіції, аналітиків та фахівців у сфері цифрової інформації при проведенні розвідки з відкритих

джерел (OSINT). Висвітлені окремі завдання та напрямки застосування НСРД при розслідуванні злочинів в умовах воєнного стану є актуальними і потребують подальшого удосконалення та впровадження в практичну діяльність правоохоронних органів.

Розглянуто завдання розслідування злочинів в умовах воєнного стану. Охарактеризовано проблемні питання виявлення та фіксації доказів вчинення злочинів. Проаналізовано наукові доробки вітчизняних науковців щодо теоретичних та практичних проблем застосування негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Визначено напрями застосування негласних слідчих (розшукових) дій для виконання стратегічних та тактичних завдань розслідування злочинів в умовах воєнного стану. Зазначено, що найбільш доцільними та ефективними негласними слідчими (розшуковими) діями у кримінальному провадженні є: зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж; установа місцезнаходження радіоелектронного засобу, спостереження за особою, річчю або місцем; аудіо, відео-контроль особи; аудіо-, відео-контроль місця; зняття інформації з електронних інформаційних систем. Розглянуто можливості застосування негласних слідчих (розшукових) дій за окремими напрямками виявлення і розслідування воєнних злочинів та встановлення осіб, причетних до їх вчинення, серед яких: представники вищого командного складу збройних сил, відповідальні за ведення бойових дій на території України, а також інші військовослужбовці збройних сил рф і представники незаконних збройних формувань та приватних військових компаній. Висвітлено роль розвідки з відкритих джерел

(OSINT) у розслідуванні зазначених злочинів. Розглянуто напрями виявлення і документування колаборантів на підконтрольних територіях із застосуванням спостереження та зняття інформації з каналів зв'язку, а також проведення радіомоніторингу з метою встановлення осіб, які територіально та за часом активування знаходилися в зоні вчинення злочину.

Ключові слова: завдання та напрями розслідування, слідчі та оперативні підрозділи, негласні слідчі (розшукові) дії, воєнний стан, злочини.

Pcholkin V., Fedosova O. Tasks and scope of application of covert investigative (detective) actions under martial law

The tasks of investigating crimes under martial law are considered. The problematic issues of identifying and fixing evidence of war crimes are characterized. The scientific achievements of domestic scientists on the theoretical and practical problems of using covert investigative (search) actions in criminal proceedings are analyzed. The directions of using covert investigative (search) actions for the implementation of strategic and tactical tasks of investigating crimes under martial law are determined. It is noted that the most appropriate and effective covert investigative (search) actions in criminal proceedings are: removing information from transport telecommunication networks; establishing the location of a radio-electronic device, observation of a person, thing or place; audio-, video-control of a person; audio-, video-control of a place; removing information from electronic information systems. The possibilities of using covert investigative (search) actions in separate areas of detection and investigation of war crimes and identification of persons involved

in their commission are considered, including: representatives of the senior command of the armed forces responsible for conducting hostilities on the territory of Ukraine, as well as other servicemen of the armed forces of the Russian Federation and representatives of illegal armed formations and private military companies. The role of open source intelligence (OSINT) in the investigation of these crimes is highlighted. The directions of identifying and documenting collaborators in controlled territories using observation and removing information from communication channels, as well as conducting radio-monitoring to identify persons who were territorially and at the time of activation in the area where the crime was committed, were considered.

Key words: tasks and areas of investigation, investigative and operational units, covert investigative (search) actions, martial law, crimes.

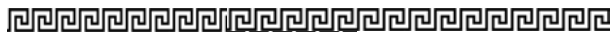
Література:

1. Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. До 30-річчя Харків. нац. ун-ту внутр. справ / [І. В. Клименко, М. С. Цуцкірідзе, Ю. В. Орлов та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., члена-кор. НАПрН України В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., допов. та перероб. Харків: Право, 2024. 432 с.

2. Погорєцький М.А., Сергєєва Д.Б. Негласні слідчі (розшукові) дії та оперативно-розшукові заходи : поняття, сутність і співвідношення. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика): науково-практичний журнал. К., 2014. С. 137-141.

3. Пчолкін В. Д., Федосова О.В. Правові підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави» (20 листопада 2020 року, м. Харків), ХНУВС, 2020. С.157–159.

4. Тагієв С. Р. Інститут негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесі України: теорія і практика. монографія. Чернівці : Десна Поліграф, 2015. 512 с.

5. Лазукова О. В. Нормативне забезпечення та практика реалізації процесуального порядку надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції. Проблеми Законності. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. Вип. 138. С. 183-193.

6. Сафаров Д.М., Куделя Д.С., Копилов Е.В. Прокурорський нагляд за здійсненням оперативно-розшукової діяльності підрозділами національної поліції України в умовах воєнного стану: тактичні прийоми. *Colloquium-journal*, № 6 (199) 2024. С. 37-41.

7. Вигівський І. М. Взаємодія правоохоронних органів під час розслідування воєнних злочинів на де окупованих територіях. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ: наук. журн.* / [редкол.: В.В. Черней (голова) та ін.]. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2024. № 1(52). С. 68-79.

8. Хоменко І. В. Оцінка вихідних даних під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій в умовах особливого режиму досудового розслідування. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки.* № 12, 2022. С. 50-56.

9. Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації: монографія В.М. Шевчук Х.: Вид. агенція «Апостіль», 2013 440 с.

10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. 1440 с.

11. Федосова О. В. Тактичні завдання розслідування корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень, що вчиняються неповнолітніми. *«International scientific conference «Topical issues of modern jurisprudence»: conference proceedings»* (April 5–6, 2023. Czestochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. P. 211-215.

12. Кримінальний процесуальний кодекс України : від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

13. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>

14. Степанюк Р. Л. Теоретичні засади методики розслідування злочинів, вчинених у бюджетній сфері України: дис. ... д-ра. юрид. наук. Харків, 2012. 491 с.

15. Журавель В.А. Загальна теорія криміналістики : генеза та сучасний стан : монографія. Харків : Право, 2021. 448 с.

16. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам від 15 березня 2022 року № 2137-IX Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-20#Text>

17. Шевчишена К.П. Розслідування воєнних злочинів в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2024. 330 с.

18. Розслідування воєнних злочинів: Пошук у відкритих джерелах. *Global Investigative Journalism Network*. URL: <https://gijn.org/ua/resurs-ua/rozsliduvanna-voennih-zlociniv-posuk-u-vidkritih-dzerelah/>

19. Тагієв С. Р. Протидія тероризму оперативно-розшуковими заходами та негласними слідчими (розшуковими) діями в зоні проведення антитерористичної операції. *Науковий вісник Національної академії Служби безпеки України*. 2016. № 1 (59). С. 90–97.

20. Чаплинський К. О. Проблемні питання взаємодії слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції України під час розслідування кримінальних правопорушень. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2022. Вип. 4 (100). С. 247–258.

